

det væsentlige angår levnedsmidlernes sammensætning og beskaffenhed iøvrigt, er emnet for forslaget kapitel 4 at beskytte køberen mod vildledelse; sågt på en anden måde handler kapitel 4 om, hvad der på den ene eller anden måde siges om varen, eller ikke siges, hvor en oplysning er påkrævet.

Den internationale Codex Alimentarius kommissions formålsbestemmelse giver udtryk for de to hensyn ved at sige, at man ved kommissionens arbejde har for øje at beskytte forbrugernes helbred og at sikre rimelige og hæderlige vilkår i levnedsmiddelhandelen (fair practices in the food trade). Der ligger i det sidstnævnte udtryk blandt andet et ønske om, at de forskellige producenter kan konkurrere om købernes gunst på lige vilkår, men ved opstilling af regler, der varetager dette hensyn, kan man tillige beskytte forbrugerne mod vildledelse. Under Codex Alimentarius kommissionen er nedsat en særlig komité for mærkning af levnedsmidler. Denne komité har udsendt en standard, „Standard for mærkning af færdigpakkede levnedsmidler“, til godkendelse hos regeringerne i de forskellige lande.

Også tidligere, da de fleste levnedsmidler blev solgt i åben tilstand eller i løs vægt, ofte som forholdsvis ubehandlede naturprodukter, kunne der være tale om vildledelse af forbrugerne, men dengang kunne dog den kyndige køber i nogen grad vurdere kvaliteten af de levnedsmidler, der blev tilbudt. Interessen for en fyldestgørende mærkning af levnedsmidler er vokset i takt med levnedsmiddelinindustriens udvikling og det stadig øgede udbud af nye og stærkt behandlede produkter til salg i færdigpakket stand. Denne udvikling har gjort spørgsmålet om korrekt betegnelse for varen og et rimeligt mål af oplysninger om denne til et forbrugerkrav, der ikke lader sig afvise.

Der er i en lang række af bekendtgørelser vedrørende særlige varegrupper opstillet krav om mærkning med forskellige oplysninger, men der er ikke efter den gældende levnedsmiddellov udformet noget generelt, tværgående sæt af almindelige mærkningskrav gældende for alle levnedsmidler.

Til § 23.

Den foreslåede bestemmelse svarer ganske til § 3 i den gældende levnedsmiddellov. Bestemmelsen har intet umiddelbart sidestykke i svensk lov eller tysk lov, hvor man særlig beskæftiger sig med deklARATIONER og lignende på færdigpakkede levnedsmidler, jfr. forslaget § 25. Man har dog anset det for overflødig at medtage den gældende lovs § 3, stk. 3, hvorefter man med hensyn til levnedsmidler, for hvilke der er fastsat særlige regler, skal lægge disse til grund for bedømmelsen. Det bør også påpeges, at

de følgende paragraffer i forslaget nærmere uddyber de nævnte bestemmelser i paragraferne i forslaget § 23.

Bestemmelserne i § 3, stk. 1 og 2, i den gældende lov er bibeholdt i forslaget til § 23, dels fordi bestemmelsen angiver et princip, der gælder og kan anvendes, også selv om der ikke er tale om færdigpakkede levnedsmidler, der naturligt kan mærkes med de ønskelige deklARATIONER. Som et eksempel på anvendelsen af bestemmelsen skal nævnes følgende forhold: Ofte slagtes ænder og gæs tidligt på efteråret, dybfryses og præsenteres til salg Mortensaften på en sådan måde, at køberen kan få det indtryk, at der er tale om friskslagte fjerkræ. Det er et udtryk for en formodning om, at forbrugerne i den givne situation kan blive vildledt, at der i den gældende lov om dybfrosne levnedsmidler § 3, stk. 1, 2. punktum, er indsat følgende regel: „Indenrigsministeren kan bestemme, at frosset og derefter helt eller delvis optøet fjerkræ ved detailforhandling skal være forsynet med angivelse af, at nedfrysning har været foretaget“. Bestemmelsen er utvivlsomt kommet ind i loven efter ønske fra forbrugerorganisationerne, men er ikke blevet benyttet til udfærdigelse af en bekendtgørelse.

Varens betegnelse vil ofte spille en rolle for køberens vurdering af varen; især for ikke standardiserede varer kan det være tvivlsomt, om der i en vares benævnelse bør kunne indgå navnet på en vare, hvormed forbrugerens forbindes noget om en vis kvalitet. Som et eksempel på, hvorledes en betegnelse har været anvendt, skal nævnes, at en landsretsdom har fastslået, at benævnelsen „chokoladepålæg“ ikke var ulovligt for en vare, der indeholdt 10 pct. cacao-pulver og iøvrigt ingen cacao- og chokoladestanddele. Specielt med henblik på tegnninger og billeder på en vares emballage skal nævnes, at det ikke er lovligt at mærke f. eks. en drikkevare med billeder af jordbær, hvis jordbærsmagen er syntetisk. Selv om emballagen for en vare ikke rummer urigtige angivelser, vil det være ulovligt at forhandle varen, hvis urigtige oplysninger om denne gives på anden måde, f. eks. i annoncer i dag- og ugeblade.

Til § 24.

I mange gældende bekendtgørelser findes mere eller mindre enslydende bestemmelser om, hvorledes krævede deklARATIONER skal fremtræde på emballage eller lignende.

Den her foreslåede bestemmelse i stk. 1 kan formentlig opstilles som generel regel.

Codex standarden for mærkning og færdigpakkede levnedsmidler opstiller følgende regel:

Oplysninger, der kræves på en etiket i henhold til